4012

Minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns) aan hoge commissaris te Djakarta (Van Hoge commissaris te Djakarta (Van Bylandt), 5 juli 1954

Referte Uw telegram 194.

Wij zijn zeer geschokt door de thans door U gerapporteerde feiten, waaruit blijkt dat de behandeling, waaraan de gearresteerde Nederlanders bloot staan, veel ernstiger is dan ons tot dusver bekend was.

Wij delen de vrees van Bouman, dat inderdaad het gevaar bestaat, dat men een aantal verdachten tot zware straffen zal veroordelen op grond van onder dwang verkregen bewijsmateriaal en zijn met U van oordeel dat dit zo mogelijk moet worden voorkomen. Afgezien van gevolgen, die dit voor de betrokkenen zou kunnen hebben (welke o.i. niet dienen te worden onderschat) wensen wij publicatie op dit ogenblik achterwege te laten, omdat hiervan vooral in de Nederlandse volksvertegenwoordiging en voor wat betreft de publieke opinie hier te lande dergelijke felle reacties moeten worden verwacht, dat voortzetting van de Uniebesprekingen alhier hierdoor twijfelachtig zou worden.

Wij zijn met U van mening, dat een onmiddellijk protest hier op zijn plaats is en verzoeken U daartoe aanstonds een nota bij Luar Negeri in te dienen waarbij:

a. wordt geprotesteerd tegen mishandelingen waaraan Nederlandse arrestanten in Indonesië zijn blootgesteld en tegen de dwang van politiezijde op hen uitgeoefend teneinde hen tot bekentenissen te dwingen.

en voorts wordt verlangd:

b. een onderzoek naar de sub a bedoelde feiten, mededeling van het resultaat van dit onderzoek en bestraffing van de schuldigen;

c. toelating desgewenst van een advocaat tot alle Nederlandse arrestanten, ook in het stadium van vooronderzoek;

e. spoedige berechting of vrijlating van alle Nederlanders die voorlopig zijn aangehouden of zich in preventieve hechtenis bevinden;

f. de toezegging dat bij de berechting geen gebruik zal worden gemaakt van afgedwongen bekentenissen en dat nieuwe verhoren in verband hiermede zullen plaats vinden door een rechterlijk ambtenaar of vertegenwoordiger van het Hoge Commissariaat.

U gelieve daarbij melding te maken van de tot nu toe bekend geworden gegevens omtrent mishandelingen en bedreigingen, met weglating van de namen der betrokken arrestanten en plaatsaanduidingen enz., waardoor duidelijk zou worden op welke individuele aanvallen de klachten betrekking hebben.

Voorts zou U blijk kunnen geven van de conclusie, die men uit de feiten moet trekken t.a.v. de twijfelachtige opzet van deze affaire, zoals door U gesuggereerd.

Hoewel het gewenst is te laten uitkomen, dat wij het niet in de hand hebben publicatie van deze ernstige feiten te voorkomen, indien zij nu of later mochten bekend worden via particuliere kanalen, verzoeken wij U bij overhandiging van de nota mede te delen, dat de Nederlandse Regering heeft gemeend voorlopig te moeten afzien van publicatie van de daarin omschreven Indonesische politiemethoden, aangezien de felle reactie die deze ten gevolge zoude hebben een zeer ongunstige invloed zouden hebben op het verloop van de Uniebesprekingen.

Juist in het belang van de huidige onderhandelingen acht de Nederlandse Regering het wenselijk, dat de Indonesische Regering in afwachting van het volledig onderzoek en verdere afhandeling der Nederlandse nota op korte termijn een bewijs geeft van haar afkeuring ten aanzien

Kenmerk: Beyen/Luns 133.
©BuZa, archief BZ, uitgaande codetel. Djakarta 1954
http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/Nederlands-indonesischeBetrekkingen1950-1963/Document/19486

van de gerapporteerde feiten en van haar voornemen maatregelen voor een onpartijdig onderzoek te zullen nemen.

Zaterdagmorgen heeft bij afwezigheid van Sunarjo, Luns Susanto ontboden en hem met weglating van de namen enz. mededeling gedaan van de bekend geworden wandaden, waarbij hij liet blijken, dat de Nederlandse Regering hierdoor ernstig geschokt is en U opdracht zal geven terzake een protestnota in te dienen, welke demarche één dezer dagen kon worden verwacht.

Wij achten het niet opportuun indien U in dit stadium zou dreigen met een mogelijk beroep van de Nederlandse Regering op de Verenigde Naties.